

FRANCIAORSZÁG NAPJAI

Megjelenik minden hétfőnap este 8 órák.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
TELEFON 308.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjazásab szerint.

Előfizetési árak:

Hely ben:	Vidéken:
1 óra 1 K.	1 óra 1:50 K.
1 évre 3 K.	1 évre 4:50 K.
1 évre 6 K.	1 évre 9- K.
1 évre 12 K.	1 évre 18- K.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Szaranyay Lajos.

A bérmunkás

szertint akkor lesz jobb világ, ha nem lesz többé ő sem a társadalom mostohája, ha lesz becsülete, joga a község, a város és az ország dolgáiba való beleszólásra; lesz tisztességes munkabére, egészséges lakása, szóval: a becsületes munkája fejében tisztességes megélhetése.

Az iparos, a kereskedő, a földmives, a hivatalnok, a bankár, a földesur mind más-más kívánságot táplál. Az iparosnak az lesz a jobb világ, ha olcsó lesz a munkabér, hosszabb lesz a munkaidő; lesz olcsó hitele, sok rendelője, aki jól megfizeti a nála készített munkát. A kereskedőnek szintén ehhez hasonló kívánságai vannak a jobb világot illetőleg. A földmives kevesebb adót, magas terményárakat és olcsó iparcikkeket kíván a jövő jobb világába. A gyáros, a bankár, a földesur, mind a maga javát és kívánságainak a teljesülését várja a jövőől, a váruva-várt jobb világtól. Az elsorolt példákban azt látjuk, hogy az érdekek ellentétesek, vagyis, ami jó a bérmunkásnak, az rossz a vállalkozónak és így tovább. Hogyan fogják ezek kiegyenlíteni? Hogyan lesz jobb a világ, ha minden társadalmi réteg az anyagi javak nagyságomértüv bírástól várja a világnak önmagára nézve való megjavulását? A világ nyomorúságának ma is a mérhetetlen önzés az oka, mely az anyagi javak megszerzéséért keresztülgázol az isteni, az emberi törvényeken, erkölcsön és felebaráti szereteten.

A hadseregszállító szívét nem indította meg az a tudat, hogy az ő általa szállított papírtalpu bakancsban ezer és ezer harcos testvérünknek fagy le a lába és nyomorék lesz egész életére, mert ő a pénz, vagyont és gazdaságot jobban szerette a harcosoknál. Az árva koplaltatása, az özvegyeknek fizetett silány munkabérek által, szintén a pénz imádása miatt történik. A magas élelmiszerárak megszába

szintén a töke és a termelők szívtelenségét mutatja. Azt látjuk tehát, hogy a világháboru szenvedéseit, nyomorúságát a fronton és a front mögött az emberek szívtelensége, mérhetetlen önzése, a vagyon szeretete növelte és fokozta.

Az önzés, a pénz imádása, óriási bajokat idézett elő. Az emberek szívét megkeményítette, részvéttelenné tette a mások baja, szenvedése és gyászát iránt, mert ők önmagukat szerették mindenek felett. Száz ezreket taszítottak nyomorba és kényszerítettek erkölcstelen életre, hogy önmaguk pompázhassanak és jóléte fűródhessenek. Az aranyborjú-imádó nem törődnek a haza sorsával, bajával, az ellenség offenzívájával, csak a saját offenzívájuk fontos előttük, melyet a vagyonért, a pénzért indítottak a hősök hozzátartozói ellen. Lesz-e hat jobb világ? S ha lesz, lehet-e a fönt vázolt alapon? Nem! Ez alapon nem lesz soha! A nemes lémet a tűzbe kell tenni, hogy a salaktól megszabadul-

jon. Az acélt többször kell tüzesíteni, hogy keményebb legyen. Így van ez az emberekkel is.

A világháboru tisztítóüzében sokan kegyetlenné, lelketlen ragadozókká lettek, sokan pedig megtisztultak, jobbakká, nemesebbékké lettek. Ezek szenvedtek, áldozatokat hoztak a hazáért és testvéreik jobbletéért, mert erkölcsösek és istenfélők voltak. Nekik nem kellett vagyon, megvetették a hiúságot, a pompát, a világ hívságait, mert a lelki értékeket mindennél többre becsülték. Viselték a keresztet erős lélekkel a nemzetért, a jövőért! Szebb, jobb világ csak úgy lehet tehát, ha a szenvedések a belső világunkat át tudják alakítani, mert a belső világ átváltozása által alakul át a külső világ is.

A jobb világ alapja beününk van, csak észre kell venni és ki kell fejleszteni. Több szeretet, több jószág, igazságosság, megértés, becsülés kell a jobb világhoz.

Franciaországban is inséges a helyzet.

A francia kormányt is az izgatott közhangulat, a kenyér és a széninség buktatta meg. Ugy, ahogyan Oroszországban, most Franciaországban is egészen új emberek kell, hogy következzenek és az új emberek halálos ellenségek az utóbbiaknak, nem folytathatják azt a háborút, amelynek vezéréit buktott elődeik voltak. A háboru csodjót és halálát jelenti az a hatalmas politikai válság, mely az entente összes országait megrengeti. Nem a harczerék dől el a háboru, hanem a megkínzott népek maguk tesznek pontot.

Apró események az olasz fronton

A tengeremléki arvonalon serény repülőtevékenység és időközönként élénk ágyutüz. A Stilsai-hágótól délre egyik alpesi különítményünk elfoglalta a Schöngj magaslakat uraló sziklacsucot. Az Etsch-völgyben egy elleneséges léghajó bombákat vetett több helysére.

A rokkantakat gonđozó hivatal.

Fontos jelentőségű rendelet jelent meg a hadirokkantakat és családjukat, továbbá a hadiárvaikat és hadiözvegyeket gonđozó szervezetből. Ezt az ügyét a rendelet nemzeti feladatnak jelenti ki, melyet az állam, az önkormányzati hatóságoknak és társadalomnak közreműködésével kell megoldani. A társadalom tanáccsal és tettel támogassa az intézményt. Egyik intézmény lesz a hadiárva pártfogója, ki a hadiárva sorsáról gondoskodik. Örökdió annak testi-lelki jóléte felett.

A gyámot támogatja, feladatát az árvaszéktől kapott utasítások nyomán végzi. A másik intézmény a tanácsadó, akinek feladata, hogy a hadirokkantat és családját, a hadiözvegyet tanáccsal lássa el. Ügyeiben közbenjárjon, sorsának lehető javítására állandóan gondja legyen.

Községenként fogják összeírni azokat a személyeket, akiket pártfogói és tanácsadói tiszttel lehet megbízni. Akt

A FORRADALMISTA ANTANT.

Az antántnál is inség van.

Általános választójog az oroszoknál?

Miklós cár végleges lemondása után Alexandrovics Mihály nagyherceg, akit a duma és a forradalmi kormány a régensséggel bizott meg és akinek javára a cár a koronáról lemondott, nem vállalta az uralkodást. A régens nagyherceg proklamációjában kijelenti, hogy abban az esetben vállalja a cári koronát, ha ezt a nép szabad akaratára kívánja. Megvárja tehát, míg az általános egyenlő és titkos választói jog alapján összeülő alkotmányozó nemzetgyűlés dönteni fog az orosz állam végleges kormányformájáról.

A németbarátok üldözése.

A nagyvezérkar csatlakozott az új kormányhoz. Ugyanezt tették a kozák csapatok is. Az új kormány különböző adatok és kémilisták birtokában van, aki-

ket ártalmatlanná akar tenni. A lakosság körében rendkívül németellenes érzelmek uralkodnak. Rendszeres vadászatot rendeznek a felsőbb körök tagjai ellen, akik abban a gyánuban állanak, hogy németbarátok, vagy német nevűk és rangjuk van.

A francia kavarodás.

Briand lemondott. A már hónapok óta politikai halálra ítélt francia kormány megszűnt. A múlt héten Briand még a hadügyminiszter feláldozásával igyekezett megmenteni kormányát, de mégsem ment meg. A kormány életét, vasárnap azonban kénytelen volt lemondását átadni Poincaré elnöknek. Kétségtelen, hogy a francia kormányválság okai teljesen függetlenek az orosz forradalomtól, mégis az események tragikus összetalálkozása mindkét válságot rokon-ságba fogja hozni egymással.

bármely okból gyamságot nem viselhet, az nem lehet sem pártfogó, sem tanácsadó, hadigondozó. Az összeirtak névjegyzéke alapján az egyes pártfogókat és tanácsadókat a hadigondozói tisztre alkalmasnak talált férfiak és nők közül az árvaszék rendeli ki a járási bizottság, a gondozottak és

gondozónak meghallgatása után. Ha a hadirokkant, vagy hadiözvegy részére tanácsadót, a gyermekei részére pedig pártfogót kell kirendelni, ezt a két tisztelet ugyanegy személyre kell ruházni. A felügyeletet a községi, a járási és törvényhatósági hadigondozó bizottságok gyakorolják.

Muzeumunk mult évi fejlődése és állapota.

Marosi Arnold, muzeumigazgató jelentése a múzeumegyesület közgyűlésén.

A muzeum 1916. évi történetben jelentős esemény, hogy a vidéki muzeumok újból való osztályozása alkalmával az Evénim segélyben részesülő muzeumok sorába került. Helyzete a megelőző háborús évekhez viszonyítva annyiban javult, hogy 1915-16-ra 1200 K. államiségben részesült, s abból 1124.41 kor. régebbi vételek visszatérítésére, 65 koronát pedig mult évi beszerzésekre fordított a vezetőség. A muzeum helyiségében, személyzetében, berendezésében lényeges változás nem történt. A folyó ügyek elintézése mellett rendezés alá kerültek az apró nyomtatványok, amelynek dr. Lakatos Dénes, cisz. r. főgimn. tanár működött közre.

A muzeum vezetőségének az újonnan érkezett tárgyak elkönyvelésén kívül gondja volt a gyűjtemények ismertetésére is. Marosi Arnold muz. igazgató, a helyi lapokban közölte a muzeum időnkénti gyarapodását, szerkesztette az egyesület által kiadott évi jelentést, a Numismatikai Közönyben ismertejte az éremtár gyarapodását, a muzeum tulajdonában levő levő szabadságharci emlékek emlékkérészetet, a nagyhorcsói barbárpénzelet régészeti adatait dr. Lakatos Dénes, cisz. r. főgimn. tanár a muzeum nyomtatvány gyűjteménye alapján a pákozdi csatáról, a szabadságharci székesfehérvári osztrák uralomról és az 1848-ki muszkajárásról közölt cikkeket a Fejérmegyei Naplóban.

A gyűjtemények körül a könyvtár 65 kor. államiségyt és 48.50 kor. egyesületi javadalmat fordított az intézet. Az összes évi gyarapodás 566, törzsszállománya 5056 drb. A gyarapodás jelentékeny része a cisz. r. főgimn. ifjusági könyvtárának adományából, szakfolyóiratokból és az akadémiai kiadványokból került ki.

A régiségtára 252-10 kor. fordított a muzeum. Az összes évi gyarapodás 255 drb. törzsszállománya 9470. Az éskorra vonatkozólag becses adokat szolgáltatnak Marosi Arnold, muz. igazgatónak Nagyhorcsókpusztán végzett kutatásai. A kutatás célja volt az 1915-ben talált barbárpénzek régészeti adatainak felderítése és arra az eredményre vezetett, hogy a pénzelet környezete, a Török domb, az agyaggödör és a vele határos komlóföld, kétségtelen, nagyobb kelte telep volt. A telep azonban ma már a földmunkálatok folytán annyira át van forgatva, hogy újabb adatok csak a Török domb átvágásától

várható, mert ez még bolygatlan állapotban van. Értékesebb éskori tárgyak Csákerényből kerültek a muzeumba: bronzláncsá, bronztű és kettős fűlű bronzgomb.

A római koru emlékek gyarapodásában külön figyelemreméltó dr. Pajzs Gyula adománya, Rácalmáson talált 57 cm. magas kőszoborcso, mely a Mithras-entlékek egyik fátyaltartóját ábrázolja lefelé fordított fátylával. Új adatokat szolgáltatott Belmajorpuszta (Káloz mellett), ahol bemondás szerint az egyik táblán római sírok kerültek felszínre, leletként egy nagyobb agyagbögért és barnára füstölt tálkát kapott a muzeum.

A középkorból Székesfehérvártól a sárbogárdi út mentén felártott honfoglalás kori temető régiségei emlitendők meg. Az itt feltalált sírok száma 31, közülük 23 ban kifejtett, 8-ban gyermekcsontváz feküdt. A sírok között két helyen kövekből összehant tüzhegy maradványok is voltak. Melléklet 13 sírban volt. A talált régiségek száma összesen 58 és gyűrűkből, nyak- meg karperecekből, zablából, kengyelekből állnak. Legbecsesebb közöttük egy Karoling típusú kard. Rajta kívül eddig még csak 7 ismeretes hazánk területéről.

Az éremtárba beosztott a muzeum egy Marcianus féle aranyat és I. Mátyás két aranyát Fritz Mária ajándéka folytán. Az emlékérmek között ritkaságánál fogva kiválóan becses a Gergely Károly hagyatékából származó szabadságharci érdemkereszt. Belőlük eddig mindössze négy ismeretes. Alakja fehér zománcos máltai kereszt. Közepén koronggal, amelyen piros zománcban a magyar cimere látható. Ez érdemkeresztet Gergely Károly 1868-ban kapta Kossuth Lajosról szabadságharci és a Klapka-féle mozgalomban kifejtett érdemeiért.

A néprajzi és természetrajzi gyűjteményben érdemleges gyarapodás nem volt. Törzsszállományok 815, illetőleg 283 darab.

A képzőművészeti gyűjteményre fordított összeg 10-81 K. A gyarapodás 20 drb., törzsszállomány 246. Becsesebb tárgyak két állami letétként kapott Spányi festmény, Valentini János, Nádasdlányi ábrázoló ceruzarajza, Tichy Ferenc „Rákosaljai utca” c. rézkarca, a „Kéve” megyei, illetőleg városi letétként kapott hadiérme két ezüst példányban, négy háborús gipszdombormű Maugsch Gyulától.

A muzeum összes évi gyarapodása 854 drb., törzsszállománya az év végén 15873. Látogatóinak száma 3822 volt.

Összefoglalva muzeumunk mult évi fejlődését, örömmel állapíthatjuk meg, hogy az eredmény, a háborús viszonyok mind nagyobb és nagyobb nehézségeket gördítenek a kulturális intézmények munkája elé, a megelőző évekhez képest nem mutat lényeges visszacsúszást. Békés időben mindenesetre többet mutathatnánk föl. Nagyobb arányban valósíthatunk volna meg a vármegye egész területére tervezett régészeti és néprajzi kutatótársainkat s a helyiség kérdését is közelebb vihetjük volna a végleges megoldáshoz. De ezekkel szemben megnyugtattak bennünket az a tudat, hogy a mi életünk, miként annyi más kulturális intézményét, nem nyomta el a fegyver zöreje és ágyurója. Még a frontokon pusztulás dult és megbecsülhetetlen értékű műemlékek mentek veszendőbe, minket

nem fogott el az elernyedt szervezettek bágyadt téletlensége. Igen csak morzsa az, amit a mult tönkre ment hagyatékának pótlására mi összegyűjthetünk. De hát mi is morzsa vagyunk hazánk és még inkább az egész emberiség művelődését szolgáló intézmények sorában. Dolgoztunk erőnkhez képest és ha munkánkkal csak néhány adatot szolgáltatunk is városunk, megyénk és ezzel hazánk földjének művelődés történetéhez, muzeum a mai viszonyok között már is kiérdemelte tagjainak, pártfogóinak, az érdeklét hatóságoknak áldozatos támogatását. Kerjük ezt a jövőben is és ahhoz a morzsból is ki fog alakulni a muzeumot fenntartó egyesület ideálja: együtt látni szűkebb hazánk multjának emlékeit, népének életét, természetének kincseit és ezzel megteremteni a vármegyeinek a tudományos kutatása, a népművelődésre egyaránt kiható kulturális gócpontját.

A kiskertek ügye.

Hol lesznek a kiskertek.

A város gazdasági szakosztály vasárnap délelött tartott ülésében tárgyalta meg, hogy melyik földterület engedje át a város kiskertek céljaira. A szakosztályi ülést Polczér Péter gazdasági tanácsos vezette, s azon a kiskerteseket a Székesfehérvári Hitelszövetkezet elnöksége: dr. Klauz György ig. elnök és Ketskés Elek ig. alelnök, ügyvezető képviselte.

A szakosztály a gyönyörű eszmét kész örömmel tette magáévá, de kénytelen volt megállapítani, hogy most tavasszal a városnak aránylag nem sok, erre célra felhasználható szabad földje lesz, mert egyrészt a miniszterium, másrészt a katonaság ugyancsak kerü művelésre nagyobb területeket lefoglalt már. Minthogy azonban éppen a kiskertek céljaira kiválóan alkalmas nagyobb földterületek bérlete már az idei őszön lejár, jövőre akár 80.000 önyi földet is rendelkezésükre bocsáthat a város a kiskerteseknek.

Am jóindulatú bizonyosságul a szakosztály több földterületet már átenged: így a Rózsás-kert mellett levő tornakertet, a Megváltó-temető háta mögötti rét alkalmasabb részeit, a minap vásártól Havranek kerteket, a vasút melletti az új gőzmalom céljaira kijelölt nagyobb területet. (Ez ügyben maga a polgármester ígerte meg közbenjárását az érdeklét részvénytársaságnál.) Vagyis mindössze kb. 12-14 kat. holdat, tehát 20-22000 ölet, 80-84000 métert. Ebből a jelentkeztet 455 családnak, (2200 családtagnak) akik 580 parcellát kértek, parcellánként kb. 135 ö méternyi (nagyobb családoknak kétszerese) jut. Kiskertnek elég szép darab, hisz 10 méter széles és 13 és fél méter hosszú lesz a legkisebb.

A bérekre még nincs megállapodás; de előre látható, hogy a város a lehető legmáltányosabb árakat szabja.

Minthogy a föld ekként biztosítottak tekinthető, a hitelszövetkezet elnöksége vasárnap d. u. 15 órára, a kath. legényegyesület

nagytermebe megbeszélésre hívta össze a kiskertekre jelentkezőket. Az értekezletet a termet egészen megtöltött hallgatóság előtt dr. Klauz György apátkanonok, a hitelszövetkezet minden jó ügyért lelkesedő elnöke nyitotta meg. Hálásan emlékezett meg a városi hatóság elközelítéséről, és részletesen ismerte a gazdasági szakosztály fentebb leirt tárgyalásait és határozatait.

Utána Ketskés Elek, a hitelszövetkezet ügyvezető-igazgatója fejtette ki, hogy mit is célzott ő, amikor a kiskertek eszméjét megpendítette. Rámutatott arra a hatalmas erőforrásra, kincseshányára, amely edes hazánk áldott földjének termő talajában rejlik. Felemlítette azt a szomorú tény, hogy ma még százmilliók vándorolnak ki az országból olyan magvakért, amelyeket a mi földünkön magunk is könnyen megtermelhettünk Reméli — ugymond — hogy a kiskertesek hamarosan annyira megszeretik az áldott anyaföldet, hogy pár év múlva megalakíthatják a magtermelő szövetkezetet. Abban a reményben, hogy példáját mások is követik, 20 koronát ajánlott föl a legügyesebb és legszorgalmasabb kiskertesek díjazására.

Ezután Nagy Mihály gazd. isk. iskolai igazgató tartott rövid, de annál tanulságosabb szakelőadást arról, hogy mit kell a kiskerteseknek elsősorban tudniok Figyelmeztette őket, hogy a földet el ne feledjék, nem bolgár kertésztről van szó, hanem egyelőre háborus kertészkedésről. Tehát — különösen ezidén csakis a legfontosabb és legszükségesebb zöldség és főzelékfélék termelését tartsák szem előtt. Megígérte, hogy lapunk útján az egyes névenyjaiták termelési módjára részletesebb utmutatást ad, sőt künn a kiskertekben majd gyakorlati felvilágosításokkal is szolgál.

Végeztél dr. Klauz György szövetkezeti elnök azzal rekesztette be az értekezletet, hogy hagyományról, dughagymáról, borsórol,

babról, zöldségmagról és palántákról már gondoskodott az ügyvezető, így ez se okozzon senkinek fejtörést. Vétőmagburgonya ugyan még nincs, de a minisztériumnál megtették a lépéseket. Most már tehát csak az van hátra, hogy a városi mérnöki hivatal a parcellákat kijelölje s akkor a kiosztás megtörténhetik. Ennek eredményéről az érdekeltek az értesítést azonnal megkapják, úgy, hogy 8—10 nap múlva esetleg már mindenki hozzá is láthat kis kertje megműveléséhez.

Ez az értekezlet véget is ért, megvalósulván ötödiklétszáz szegény család, a város kétezkerészszáz lakójának reménye.

Drágaság és az iskolák.

A háboru szülte drágaság, mikor már minden helyen megfordult, betolakodott az iskolák padjai közé is. Nem tudjuk, mi célja van ott, az-e, hogy a katedrától szivja magába a tudományt, vagy pedig pedagógiai uton akarja megtanulni az újabb és újabb áremelkedésekre vonatkozó maximumot. Anyja azonban biztos, hogy megjelenése az iskolákban nemcsak a tanítót, illetve tanárt rémítette meg és górdított akadályokat a tanítás menetébe, hanem a szülők közt is alig elviselhető gondokat szült.

Az iskolák vezetői most azon buzgólkodnak, hogy ezt az új tanítványt kisorsítsák az iskolákból. Két indító okot találtak is a kizárásra. Az egyik az, hogy alig három esztendő fiatal koránál fogva még iskolamentes: a másik pedig — feltéve, hogy betöltötte hatodik életévét, — mint „javíthatatlan” fickó, az iskolákból kizárandó. Valószínű, hogy a fővárost is ez utóbbi tény indította arra, hogy a drágaságot a községi iskolák és tanfolyamok termeiből kiiltassa.

A kormány a főváros mintájára az állami iskolákból is ki akarja zárni a drágaságot s rendeletben fogja közölni a szülők megnyugtására az iskolai tanszerek redukálására, esetleg a nélkülözhető eszközök mellőzését.

Tudvalevő, hogy a női kézimunka tanításnál oly sok anyag használódik fel, hogy annak értékét a szegényebb szülő nem bírja megfizetni. A papíros, író és rajzszerkék, valamint a szövött és kötött árukból készült tornaruha, tornaing és tornacipő felszerelése pedig oly nagy összegekbe kerül, hogy ezeket már a kalkulálásánál is magas lázba kergeti a szülőket a drágaság. Eddig a szülők csak másod, sőt harmadrendű kiadásukba vették fel az iskolaszerek beszerzését, ma előtérbe kell helyezniük minden egyéb kiadásaiuknál.

Epen ezért nálunk is üdvös dolog lenne, ha az iskoláinkba

betolakodott drágaságot, mint „javíthatatlan” fickót kizárnánk, mert ezzel nemcsak a tanítók, tanárok és tanulók kört felmerült nehézségeket, a tanításban előforduló akadályokat hátríthatnánk el, hanem a szülőket is megzsaradítanánk azoktól a nehéz gondoktól, melyeket az iskolai tanszerek beszerzésére vált ki belőlük.

HIREK.

— **Elhunyt orvos.** Dr. Kerbolt László sárosdi körorvos hosszas betegség után elhunyt. Temetése tegnap volt óriási részvét mellett Sárosdon. Dr. Kerbolt nagytudású és ritka lelkiismeretességgel párosult szorgalmú orvos volt. Orvosi tudományával nagy sikereket ért el. Halta után is sokan áldáni fogják érte. Halálát felesége és fia, dr. Kerbolt László orvos és leánya gyászolják.

— **A Népakadémia** vasárnapi előadása fényesen sikerült. Kulcsár József hitoktató tartott márc. 15-éről beszédet utána amint írtuk „Bognár Kati” c. háborús szomorujatekó adta elő a mű kedvelők. A darab egyes meghatározó részleteinél a nézők körül nem egynek szemében könny csillogott. Minden egyes szereplő törekedett szerepét átérteni s azt jól előadni. A darabot a jövő vasárnapi megismétlik.

— **Március 15. Adonyban.** Az adonyi ifjúsági egyesület harciéretlen eslesei adonyi hősök emlékszóborlatpja javára március 15-iki hazafiasságnappal keretében színelőadást rendezett. Az ünnepség műsora a következő volt: Ünnepi beszéd, tartotta Husveth József káplán. „Jézuska meséje,” szavalta Vény Ilonka. „Így volt 48 ban.” Ifjúsági színmű s jelenetben. Szerepeltek: Gévai János, Jubász Gizike, Lédérer József, Erti Ferenc, Nemeth Imre, Tischner Teruska, Lenk Mariska, Tóth Misi, Piedl Márton, Gévai Juliska, Lint Anna, Tischner Mariska, Misch Ilonka, Ebl Lajos, Bergman József, Klein Ferenc és Halász Lajos. A jelenlévő közönség mindvégig nagy érdeklődéssel kísérte az előadást, melynek sikeres betanításáért Bergendi János káplánt illeti a köszönet és elismerés, aki, mint az ifjúsági egyesület vezetője, igazán nagy odaadással fáradozott a darab sikerének biztosítása körül. Egyébként ékeesen beszélt a nemcséla bejött tiszta jövedelem: 300 kor.

— **A maximált élelmiszek árjegyzéke.** A Közélelmezési Hivatal a vármegyék és a városok első tisztviselőinek nyomtatott árjegyzékét küldött szét, amelyekben fel vannak sorolva az összes érvényben levő maximális árak. Ezeket az árjegyzékeket ki fogják függeszteni a községekben, hogy a törvényes árakat mindenki tudomásul vehesse.

— **Cipőtalp a köztisztviselőknek.** A kormány felhívta közreledetben az államhivatalok vezetőit, hogy a X. és a XI. fizetési osztályba sorozott tisztviselők és szolgák cipőtalpszákszelvényének ki-

mutatását sürgősen terjesszék fel az illetékes minisztériumokba. A kormány tudja, hogy a közisztviselőkre részére csak minimális talpőrészlettel rendelkeznek. A X. és XI. osztályba tartozók közül a családosok félkiló, a nőtlének pedig negyedkiló talpbőrre tarthatnak igényt. A talpbőr kilója 13 és 15 korona lesz.

— **Felhívás.** Ertesítem a tanulókkal bíró iparosmestereket, hogy az iparostanonciskolai tanítás március 21-én este 5 órakor ismét kezdődik. Felkérem e dologban érdekelte iparosmestereket, hogy tanulóikat a fenti időtől kezdve ismét pontosan küldjék az előadáshoz. Az ipariskolai igazgató.

— **A hus maximális árai** újabb a hatóság a következőképpen állapította meg: olvasztott zsír 10 kor, hajt 9:50 kor, zsirszalonna 8:60 kor. Sertés hus 8 kor. A maximális husárakra vonatkozó részletes hatósági hirdetést holnap ismertetjük.

— **Betörő a szobában.** Balogh János fodrász, vásártéri lakásában tegnap este tolvajok jártak, a nyitva hagyott ablakon át jutottak a szobába s 690 korona készpénzt, ruhát, egyéb borbélyeszközt elloptak. Balogh kára 1140 korona. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **A csöszl csendélet.** Egy kurjantás az egész falu, de azért néha ott is megzavarodik a jó falusi csendélet. Legutóbb vasárnap történt a falu csendjét zavaró kis incidens. Marton János napszámomnak a korcsma előtt úgy bevették a fejét, hogy a Szent György kórházba kellett beszállítani súlyos sérüléseivel.

— **A tyuktolvaj öngyilkos** akart lenni. Megírtuk, hogy Nagy György katona fiával, a Pistával tyuktolvajlásra vetemedett s azért a rendőrség lecsukta. Nagy György tegnap a rendőrségi zárkában madragtsíjja segítségével öngyilkosságot akart elkövetni, de észrevették. Büntetésből az elszánt tyuktolvajt a királyi ügyészség fogházába szállították át.

— **Ügyeljünk a termésre!** A belfügyminiszter rendeletben felhívta a hatóságokat, hogy a közönséget figyelmeztessék arra a veszélyre, amely az ország temészet idegen államok ügynökei részéről tenyegedik. A rendelet szerint megbízható értesítés van arról, hogy az ország fegyverés erejének megbénítása céljából ellenes államok ügynökei takarmány és élelmiszer készleteinket felgyújtás útján meg akarják semmisíteni, szarvasmarha loállományunkat pedig takonykór terjesztésével igyekeznek kipusztítani. A tizedel 10—11 cm. hosszú és 3—3 és fél cm. átmérőjű kerek tojkkal felszerelt hegyes végű üvegcsövek idézik elő; az üveg valószínűleg folyadékot tartalmaz és különböző számok jelzik rajta, hogy a üvegcsék gyűlékony anyag mellé helyezve hány órában belül kapnak lángra. Az állatok megfertőzésére azt tervezik, hogy az ügynökök kutakban és italakba takonykór bacillusokat dobnak, fehér tabletákban, amelyek valamivel kisebbek az aszpirinnál; ezekhez a tablettához nem szabad pusztá kézzel nyulni. A miniszter elrendeli, hogy ezt a készülő állapotos merényletet a nyilvánosság tudomására hozzák és figyelmezteti a

közönséget arra, hogy aki ilyen dolgokat tudomására jut, az legyen azonnal jelentést a hatóságoknak, mert különben bünpártólásért 5—20 évi súlyos börtönbüntetés-sel sújtják.

— **Rövid hírek.**

— **Szén-küldöttség a miniszternél.** Részletesen ismertették azokat a tárgyalásokat, amelyeket a szén biztosítása érdekében tettek. A szénküldöttség kedden Budapestre utazott, hogy a miniszternél kihallgatáson jelenjék meg. A küldöttség vezetője gróf Széchenyi Viktor főispán volt.

— **Az üzletek zárórája.** Március 21-től április 16-ig az üzletek zárórája 7 óra, azután 8 óra lesz.

— **Sebesültek érkeztek.** Kedden 203 sebesült hős érkezett Lembergől Szekesfehérvárra s a hadikórházakban helyezték el őket.

— **Bab-burgonya.** A város közlémeze tudatja, hogy kedden és pénteken a hatósági huszékben burgonya is báb kapható.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik szereteti gyermekünk Würinger Mariska okl. tanítónő temetésén megjelentek, vagy ravatalára koszorút tettek, fogadják ez uton leghalásabb köszönetünket. *Würinger család.*

— **A Közgazdasági Bank és Takarékpénztár** a múlt hó 11-én tartott rendes közgyűlésén elhatározott tőkeemelését fényes sikerrel hajtotta végre. A kibocsátásra került ~~2500~~ darab részvény teljes egészében elhelyezkedt, úgy, hogy a szabad darabok átvételére alakult syndikátus darabhiány miatt feloszlott. A részvények iránt a kereslet oly nagy volt, hogy az eddigi kibocsátásokból még a syndikátusban tartott darabok teljesen kiárúsítottak.

— **Hölgyek! Érdeklődjétek** most érkezett nyári ruhakelme újdonság „Rayé licherli” sötét kék és zöld szín, valamint széles fekete ruhasesetaff iránt Rudbányainál.

— **Bojtorján hajszesz** kopárosítás, hajhullás ellen; üvege 1 korona, 30 fillér. Kapható **Szűcs Róbert** gyógyszerüzében.

— **Köhögés ellen** kitűnően bevált háziser dr. Störk-pasztila. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűcs Róbert Károly király-téri gyógyszerüzében.

— **„Bécsi modell kiállítás,”** blues újdonságai a kirakatban, eredeti berlini modellek vételkényszer nélkül az üzletben láthatók. Ajánlatos mindenkinek blues vétel előtt ezek megtekintése Veremes áruházában.

SZÍNHÁZ

Apollo mozgószínház hírei.

A fekete család címen szenzációs artista drámát mutat be szerdán és csütörtökön az Apollo színház, melynek műsorán most egymást érik a legpompásabb filmatrakciók. Ezen a filmben is a technika minden vívmánya kifejezésre jut. A műsort még több értékes kép teszi vonzóvá. Előadások 6 és 8 órakor. Rendes helyárak.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

1681/1917 sz.

Tárgy: M. kir. földmivelségi miniszter 46544/1917 számú körrendelete zöldségmag természetű tárgyában.

Felhívás.

A város gazdaközösségéhez.

A zöldségfélék vetőmagvainak hiánya mindinkább érezhetőbbé válik, s ha e hiány megszüntetése érdekében megfelelő gondoskodás nem történik a zöldségtermesztés s ezzel kapcsolatban a közlelmezés ellátása a jövő évben igen nagy nehezégen fog útközni.

A konyhakerti vetőmagvak hiányának egyik főoka a külföldi behozatal teljes elmaradása, másrészt az, hogy a hazai magtermesztés természetrendjénél jóval csekélyebb volt, mint a múlt években. Ennél fogva a magkészletek kifogyóban vannak, s így azok már is csak a legnagyobb nehézséggel szerezhetők be.

E kedvezőtlen jelenséggel szemben tekintettel arra, hogy a közel jövőben sem lehet számítani a külföldi vetőmag behozatalára, másrészt figyelemmel arra, hogy a vetőmagvak hiánya miatt a hazai zöldségtermesztés, s ennél fogva a közlelmezés is válságos helyzetben juthat, indítva érzem magam arra, hogy a zöldségmag termeszése elsőrendű fontosságára és nagy jelentőségre a város gazdaközösségének figyelmét felhívjam.

A kerti vetőmag természetése a közszükséglet kielégítésén felül, mint igen belterjes kerti gazdálkodás, elsőrendű tényező a többtermesztés megvalósítására és a gazdaközösség anyagi érdekeinek fokozására. Ez okból e növényművelési ág fölkarolása ugy a nagyobb gazdaságok üzemében, mint a kisbirtokosság viszonyai között egyaránt fontos. De közgazdasági, valutáris és szociális szempontból is nagy figyelmet érdemel, merete révén a gazda és a munkás nép jelentékeny jövedelem forráshoz juthat, s érdekeik mindjobban egybekapcsolódnak másfelől pedig a behozatal csökkentése, esetleg kiszorítása a köztalpon gyarapítását nagy mértékben elmozdítaná és fokozná.

Kétségen felül áll tehát, hogy ez ügy előmozdítása elsőrendű közgazdasági és hazafiai feladatot hűpez, miért is a város gazdaközösségnek ezirányú szives közreműködésre feltétlenül számítok.

Abban a reményben, hogy a város gazdaközössége megszívleli ez ajánlati sorokat, bizton hiszem, hogy a gazdaközösség ugy a kertekben, mint a szántóföldeken a tömeges fogyasztásra alkalmas zöldségfélék magvainak természetét már a folyó év tavaszán megkezdik.

Tájékoztató hangúlyozni kívonom, hogy az első évben magot termő zöldségféléken paradicsom, zöldborsó, zöldbab, ugorka, stb. kívül már ez év tavaszán szükséges lenne a két éves zöldségfélék (sárgarépa, petrezselyem, vöröshagyma, kalaráb, fejes és kelkáposzta, stb.)

is magtermékül kiültetni, mivel különösen ezekből van maghiány. Megemlítem továbbá, hogy éghajlatunk alatt, a legtöbb zöldségfélék magva eredményesen s a jövődelmezőn termelzhető s a hazai földben természetű magvak minősége a külföldi magvakkal minden tekintetben kiállják a versenyt, s ennél fogva ugy a hazai mint a külföldi megkereskedők a természetű magvak a legnagyobb kétségel magvak szivesen megveszik.

Székesfehérvár 1917 március 17-én.

Dr. Saára Gyula.
polgármester.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

2729/1917 sz.

Az üzleti zárórák szabályozása.

Véghatározatt.

A m. kir. miniszterium 4470/1916 M. E. 4 §-ában nyert felhatalmozásom alapján kibocsájtott 498/1917 sz. véghatározatomat a nappalok hosszabbodása folytán olyképmódosítom, hogy a város területén levő összes üzletek 1917 március 21-től kezdődőleg 1917 áprili 16-áig, vagyis a nyári időszámítás kezdetéig esti 7 órakor, ezentul pedig további intézkedésemig esti 8 órakor zárandók be.

Erről a város területén levő üzletek tulajdonosait s a rendőrfőkapitányt értesítem.

Székesfehérvár 1917 évi március 19-én.

Dr. Saára Gyula.
polgármester.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

3200/1917 szám.

Hatósági hirdetmény.

Tudomásul vétel és szoros alkalmazkodás véget közlöm a m. kir. honvédelmi miniszter ui 3888/eln. 20 b. számú távirat redolétét.

M. kir. honvédelmi miniszter 3888/eln. b. körtávirata a város polgármesterének.

A Magyar szent korona országainak Fémközpontja rt-nak a hadi célokra igénybevetett háztartási fémek vásárolására adott megbízás tartamát folyó évi április hó 30-ig meghosszabbítottam. E határidő lejártá után a beszolgáltatás alá eső és be nem szolgáltatott fém tárgyak az 1916 IV. tc. 6 §-ában foglalt szigorubb megtorló intézkedések alkalmazkodása mellett fognak elkoboztatni. Honvédelmi miniszter.

Ujólág a legnyomatékosabban felhívom tehát a város közönségét, hogy a beszolgáltatás alá eső fém tárgyait haladéktalanul adja el a Fémközpont rt. által megbízott székesfehérvári fémbevéltőknek.

Székesfehérvár 1917 évi március 18. án.

Dr. Saára Gyula.
polgármester.

Nyomta az Egyházmegyei Könyvnyomda Székesfehérvárott.

APRÓHIRDETÉSEK.

Cipőtalpalások valódi bőrtalpal 7—15 koronáig, Molnár Martonnál, Olaj-utca 64.

Vágóhídi díló belsősorban egy magányos családi ház szabadkézből minden órán eladó.

Több teljesen jókarban levő vaskályha eladó. Széchenyi utca 26. szám alatt.

Fa-bódék eladók, minden célra alkalmas. Királykut u. 11. sz.

Uránia színház.

Szerdán és csütörtökön:
(március hó 21 és 22-én)

OLGA DESMOND

világhírű táncsnővel

A hiúság vására

Dráma remek táncokkal
:: 4 felvonásban. ::

Nagyszabású pótműsor.

Előadások 6 és 8 órakor.

Rendes helyrak.

Kís mindenesfűt felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda, Szt. István-tér 1. sz.

Szabás, varrás és a rajzolásban alapos oktatás nyerhető Urbán Margit tanítészében, Ybl Miklós-utca 14.

Fehér magpulykák eladók. Paulovits gazdaságában. Iskola u. 8.

Négy rét egy tagban a Százraírtan eladó. Tudakozódni Paulovitsnál lehet, Iskola u. 8.

Balatonai szőlőbe vincellért keres Nagy Ignác, Sütő utca 7. sz.

Apollo - színház.

Szerdán és csütörtökön:
(március hó 21 és 22-én)

A FEKETE CSALÁD.

Szenzációs artista dráma
4 felvonásban.

Fényes kiegészítő műsor.

Előadások 6 és 8 órakor.

Rendes helyrak.

Legközelebbi ujdonság:

A szeplőtlen asszony.

az amerikai „Arany sorozat”
csodás alkotása.

LEGDIVATOSABB NŐI ÉS LANYKA

SELYEM- és SZALMAKALAPOK.

UJDONSÁGOK a apto lak, virágok és szallagokban.

Nagy választék blousokban!

Bőr és sárcipők olcsó árban

kaphatók: Kovács Antalnál, Városház-tér.

A MAGYAR KÖNYVPIACON

ORSZÁGOS FELTUNÉST KELTETT

Dr. Vass József könyve:

Szent Ágoston vallomásai.

CSINOS, IZLÉSES KIÁLLÍTÁSBAN

a két kötetes szép mű 6 koronáért

Horváthné és Rónayné könyvke-

reskedésében kapható. Kossuth-u.

Az első kiadás csaknem teljesen elfogyott.

HABORUS EMLÉKBÉLYEGEK!

A Katholikus Sajtóegyesület levélzáró bélyegeinek harmadik sorozata a Budapesten tartott könyörgő körmenetről készült 24 fényképfelvétellel a pénz előzetes beküldése ellenében rendelhető.

EGY FÉL IV ÁRA PEDIG I KOR. 20 FILLÉR.

Az egész iv 120, a fél iv 60 bélyeg tartamas. Több iv, vagy több fél iv rendelésekor különféle színek csomagoltatnak. — Rendeljen belküll utalványon és a szelvényen jelozze, hogy „levélzáró bélyegeket” kíván.

A második sorozat bélyegei még „korlátolt mennyiségben rendelhető meg, a rendeléskor azonban feltüntetendő, hogy a második sorozat bélyegeit kéri.

A pénz-előre beküldendő! Hitel nincs! Utánvét nincs!